

Uchwała Nr XXXIV/193/18
Rady Miejskiej w Suraziu
z dnia 2 lutego 2018r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2017r. poz. 1875, poz. 2232; z 2018r. poz. 130) art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017r. poz. 697, poz. 1292, poz. 60, poz. 2217) Rada Miejska w Suraziu uchwala co następuje:

§1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Powierzyć realizację Programu Burmistrzowi Suraziu.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Agnieszka Edyta Filipczuk-Żamojda

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXIV/193/18

Rady Miejskiej w Surazhu

z dnia 2 lutego 2018r.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2018 – 2020

sporządziła
mgr Beata Holak
Kierownik MGOPS w Surazhu

Surazh, luty 2018

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy też długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na wczesnym etapie pojawiających się problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny określa zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w procesie przywracania im zdolności do wypełniania tych funkcji.

Powstał on w oparciu o diagnozę środowisk rodzin korzystających ze świadczeń w latach 2015 – 2017 na podstawie sprawozdań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suraziu.

II. Podstawa prawna

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 697 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1769 z późn. zm.),
3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Suraz na lata 2007 - 2019, przyjęta uchwałą Nr IX/46/07 Rady Miejskiej w Suraziu z dnia 29 czerwca 2007r.
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390),
5. ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 783 z późn. zm.),
7. ustawa o z dnia 04 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r., poz. 1860).

III. Diagnoza problemu

Skalę problemów związanych z funkcjonowaniem rodzin dysfunkcyjnych w gminie Suraz można określić w oparciu o własne dane MGOPS, które statystycznie obrazują zakres udzielanej pomocy socjalnej, z uwagi na występujące w rodzinach potrzeby, których nie są one w stanie samodzielnie zaspokoić. Niezaspokojone potrzeby pogłębiają dysfunkcje, prowadząc do sytuacji niekorzystnej zarówno dla dziecka, jak i dla rodziców, czyli umieszczenia dziecka poza rodziną. Na podstawie sprawozdań Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Surazie za okres 2015 - 2017 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej przedstawia się następująco:

ROK	IŁOŚĆ RODZIN	IŁOŚĆ OSÓB W RODZINACH
2015	95	310
2016	89	267
2017	78	241

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Struktura rodzin korzystających z pomocy według liczby posiadanych dzieci w rodzinie przedstawia się następująco:

ROK	RODZINY Z DZIEĆMI						
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci i więcej
2015	10	28	12	6	4	0	1
2016	10	24	8	5	4	0	0
2017	6	23	10	4	4	0	0

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Główną ustawową przesłanką przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest niski dochód w rodzinie. W rodzinach zamieszkujących na terenie gminy Suraz podstawową przyczyną powodującą konieczność udzielenia pomocy jest pozostawanie rodziców lub opiekunów bez pracy. Zgodnie ze sprawozdaniami za okres 2015 - 2017 wśród głównych powodów trudnej sytuacji w rodzinach możemy wyróżnić:

ROK	LICZBA RODZIN				
	UBÓSTWO	BEZROBOCIE	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	DŁUGOTRWALA LUB CIĘŻKA CHOROBA	WIELODZIETNOŚĆ
2015	50	43	11	5	3
2016	45	38	11	4	1
2017	32	31	14	4	1

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Nierzadkie są również przypadki występowania w jednej rodzinie kilku przyczyn powodujących kryzys w rodzinie.

Należy także zwrócić uwagę na osoby otrzymujące świadczenia z funduszu alimentacyjnego, osoby samotnie wychowujące dzieci oraz rodziny posiadające dzieci niepełnosprawne. Na podstawie sprawozdań MGOPS w Surazie za okres 2015 – 2017 z powyższych świadczeń skorzystała następująca liczba rodzin:

ROK	LICZBA RODZIN			
	FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	DODATEK Z TYTUŁU SAMOTNEGO WYCHOWYWANIA DZIECKA	DODATEK Z TYTUŁU KSZTAŁCENIA I REHABILITACJI DZIECKA NIEPEŁNOSPRAWNEGO	DODATEK Z TYTUŁU WYCHOWYWANIA DZIECKA W RODZINIE WIEŁODZIETNEJ
2015	2	7	9	31
2016	2	6	10	35
2017	3	3	10	26

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W ramach resortowego programu wspierania rodziny i pieczy zastępczej „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” na terenie gminy Suraż opieką asystenta rodziny była objęta następująca liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych:

ROK	IŁOŚĆ RODZIN	IŁOŚĆ DZIECI W RODZINACH	KOSZT WYNAGRODZENIA ASYSTENTA RODZINY
2015	7	20	10 019,98 zł (w tym 10 019,98 zł kwota dotacji)
2016	6	16	14 432,86 zł (w tym 14 400 zł kwota dotacji)
2017	6	20	14 195,24 zł (w tym 6 000,00 zł kwota dotacji)

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Suraż, jako gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej jest zobowiązana do wniesienia odpłatności w wysokości: 10% w pierwszym roku pobytu, 30% w drugim roku i 50 % w trzecim roku i następnych latach.

Z terenu gminy Suraż jedno dziecko było umieszczone w Domu Dziecka Nr 1 funkcjonującym w ramach CAOPOW w Krasnem (umieszczone od 03.12.2015r. - wróciło do rodziny biologicznej decyzją Sądu w dniu 25.02.2017r.), natomiast dwoje dzieci nadal przebywa w:

1. Pogotowiu Opiekuńczym „Opoka” w Wasilkowie (umieszczone od 22.12.2015r.),
2. rodzinie zastępczej (umieszczone od 11.12.2015r.).

ROK	IŁOŚĆ DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ	KOSZT GMINY SURAZ
2015	3	0
2016	3	9 240,78 zł
2017	3	16 176,69 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W 2017r. zostały również przyznane 3 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu na podstawie ustawy z dnia 04 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Ponadto na terenie gminy Suraż, w związku z problemami związanymi z funkcjonowaniem rodzin kwalifikujących się do świadczeń socjalnych:

- od 2011r. MGOPS w Surażu organizuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego zajmującego się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- od 2012r. działa Punkt Konsultacyjny dla rodzin zagrożonych problemami społecznymi i uzależnieniami,
- na terenie gminy działa również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- od 2014r. 41 rodzin otrzymało Karty Dużej Rodziny (29 rodzin z trojgiem dzieci, 7 rodzin z czworgiem dzieci, 4 rodziny z pięciorgiem dzieci i 1 rodzina z ośmiorgiem dzieci). Zostało wydanych 223 karty, zaś 3 karty zostały przedłużone w związku z kontynuowaniem nauki.

IV. Cel główny Programu

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

V. Cele szczegółowe

CEL SZCZEGÓŁOWY	DZIAŁANIA/ ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ
Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	1. wywiad środowiskowy, 2. praca socjalna, 3. konsultacje ze specjalistami.	- liczba i formy udzielonej pomocy.
Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny	1. pomoc pieniężna i rzeczowa (w miarę potrzeb i możliwości OPS), 2. objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą, 3. promowanie cech „zdrowej rodziny”.	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci objętych pomocą, - liczba podejmowanych interwencji kryzysowej.
Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, wzmocnienie roli i funkcji rodziny	1. dostęp do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa, 2. pomoc asystenta rodziny, 3. pomoc rodzin wspierających, grup samopomocowych (w razie potrzeby).	- liczba rodzin i dzieci objętych pomocą, - liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców Gminy Suraż, - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba rodzin wspierających.
Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin	1. motywowanie członków rodzin do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia bądź niwelowania dysfunkcji w rodzinie (MGOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, Policja itp.), 2. organizowanie specjalistycznego wsparcia dla rodziców obejmującego kształtowanie i rozwijanie umiejętności opiekuńczo-	- liczba rodzin i dzieci objętych działaniami.

	wychowawczych i społecznych, 3. zapewnienie dzieciom bezpłatnego pobytu w placówkach wsparcia dziennego (w razie potrzeby)	
Pomoc w integracji rodziny, dążenie do reintegracji rodziny	1. pomoc asystenta rodziny, 2. współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym (pomoc społeczna, szkoła, policja, placówki służby zdrowia, sądy itp.) w celu poprawy sytuacji rodzinnej, 3. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	- liczba rodzin i dzieci objętych pomocą asystenta rodziny, - liczba rodzin i dzieci objętych działaniami, - liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w pieczy zastępczej, - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w pieczy zastępczej.

VI. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny oraz pełniące inne funkcje wspierające:

- Urząd Miejski w Surazhu,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Surazhu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Surazhu,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Łapach,
- Komisariat Policji w Łapach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Łapach,
- Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Surazh,
- placówki oświatowe,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe.

VII. Adresaci

Adresatami niniejszego Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, mieszkańcy gminy Surazh.

VIII. Finansowanie

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Surazh, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Monitorowanie

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Surazhu.

Program realizowany będzie na terenie gminy Surazh w latach 2018 - 2020.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Surazhu do dnia 31 marca każdego roku składa radzie miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu Programu.